

NORGES HØYESTERETT

Den 18. desember 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Kallerud og Bergh i

HR-2022-2401-U, (sak nr. 22-152605STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A

(advokat Christofer Arnø)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over domfellelse etter en trafikkulykke.
- (2) Politimesteren i Sør-Øst utferdiget 17. januar 2022 forelegg mot A for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 (hensynsfull og aktpågivende ferdsel i trafikken). Etter retting av aktor under ankeforhandlingen i lagmannsretten er grunnlaget dette:

«Fredag 19. november 2021 ca. kl. 13.25 i ---veien i X kjørte han en Mitsubishi Outlander personbil med kjennemerke XX 00000 uten å være tilstrekkelig hensynsfull, aktpågivende og varsom, idet han ble blendet av solen og/eller av andre årsaker ikke tidsnok oppdaget B som var i ferd med å krysse veien slik at han kjørte på henne med den følge at B begynte å blø neseblod og fikk brudd i ryggspylen som krevde operasjon.»
- (3) A vedtok ikke forelegget, som trådte i stedet for tiltalebeslutning, jf. straffeprosessloven § 268.
- (4) Vestfold tingrett avsa 10. mars 2022 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1954, frifinnes.»
- (5) Tingrettens dom er avsagt under dissens, idet fagdommeren mente tiltalte skulle dømmes i tråd med grunnlaget i forelegget.

- (6) Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet til Agder lagmannsrett, som 18. august 2022 avsa dom med slik domsslutning:
- «1. A, født 00.00.1954, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 til en bot på 15 000 – femtentusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.
 - 2. Han fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn i 3 – tre – måneder. Reaksjonen er utholdt ved at førerretten har vært midlertidig tilbakekalt i denne perioden.
 - 3. Saksomkostninger til det offentlige for tingretten eller lagmannsretten idømmes ikke.»
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen.
- (8) Det er anført at for å kunne vurdere om A har opptrådt uaktsomt, må det finnes bevist i hvilken retning den fornærmede fotgjengeren beveget seg før sammenstøtet. Lagmannsretten trekker ikke noen sikker konklusjon her, og rettens vurdering gir tvil om bevisreglene er anvendt korrekt.
- (9) Videre er det anført at lagmannsretten har anvendt for streng aktsomhetsnorm. Retten legger nærmest en objektiv norm til grunn, noe det ikke er grunnlag for. A kjørte aktsomt, han holdt lav hastighet og så seg om. Det var ikke fotgjengerfelt på stedet, og fotgjengerens aktsomhet er også et moment i vurderingen. Ulykken må karakteriseres som et hendelig uhell.
- (10) Som saksbehandlingsfeil er det anført at det foreligger mangler ved domsgrunnene som hindrer overprøving.
- (11) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Det er anført at lagmannsretten har lagt det for A gunstigste faktum til grunn, i tråd med det alminnelige strafferettslige prinsippet ved bevisvil. Aktsomhetsvurderingen er ikke for streng, og det foreligger ikke saksbehandlingsfeil i form av mangelfulle domsgrunner.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at en anke fra siktede som gjelder forhold vedkommende er frifunnet for av tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ankenektelse må begrunnes, jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd andre punktum.
- (13) Ankeutvalget ser først på anførselen om at lagmannsretten ikke har anvendt *bevisreglene* riktig i tilknytning til vurderingen av hvordan fotgjengeren beveget seg før sammenstøtet.
- (14) Lagmannsretten konstaterer at det, basert særlig på ulike forklaringer fra fotgjengeren som kom til skade, og et vitne, er usikkerhet på dette punktet. Retten uttaler deretter at tvilen må løses «ved at retten i henhold til beviskravet i straffesaker bygger på det alternativet som er gunstigst for tiltalte ved vurderingen av hans aktsomhet». Den påfølgende vurderingen forankres i en konkret vurdering av forholdene på stedet. Det er intet i dette som tilsier at lagmannsretten har anvendt beviskravet feil.

- (15) Når det gjelder *aktsomhetsnormen*, knytter anken seg blant annet til denne uttalelsen i lagmannsrettens dom:

«Lagmannsretten understreker at tiltalte ikke er noe vesentlig å bebreide. Man befinner seg i det nedre sjiktet av hva som utgjør straffbar uaktsomhet etter den strenge normen som gjelder for bilførere. Tingrettens flertall har nok rett i at uoppmerksomheten ikke har vært større enn de fleste bilførere kan gjøre seg skyldige i fra tid til annen. Det innebærer imidlertid ikke at bilføreren ikke kan straffes for å ha overtrådt vegtrafikkloven § 3 når en ulykke skjer. Ved slike lavere grader av ubevisst uaktsomhet, kan bilføreren etter retningslinjer trukket opp i rettspraksis og i forarbeidene til straffeloven, likevel ikke straffes etter straffelovens bestemmelser om uaktsom forvoldelse av død eller betydelig skade på kropp og helse.»

- (16) Det lagmannsretten her gir uttrykk for om den ulike bedømmelsen etter straffeloven og veitrafikkloven, er korrekt, jf. blant annet HR-2018-2189-A avsnitt 10 følgende med videre henvisninger. Heller ikke ellers er det noe i dommen som tilsier at det er anvendt feil aktsomhetsnorm.

- (17) Om *den konkrete bedømmelsen* slutter lagmannsretten seg til mindretallet i tingrettens dom, som inneholder en nokså detaljert gjennomgang av relevante momenter. Oppsummeringsvis uttaler lagmannsretten:

«Lagmannsretten peker på at forholdene på stedet var oversiktlige, og trafikkbildet var ukomplisert. [Fotgjengeren] må ha vært synlig for tiltalte i noen tid før sammenstøtet. Når hun likevel ble truffet av bilen mens hun befant seg nær midt i veien, er det vanskelig å se at ulykken bærer preg av å være et sammenfall av uheldige og tilfeldige omstendigheter som tiltalte ikke kan bebreides for. Det lar seg ikke gjøre å fastslå mer nøyaktig hva årsaken er til at tiltalte ikke oppdaget [fotgjengeren] i tide.»

- (18) Lagmannsretten nevner videre at mulige årsaker til at tiltalte ikke så fotgjengeren, kan ha vært at han hadde oppmerksomheten rettet mot annen trafikk, og også at han kan ha blitt sjenert av sollyset.

- (19) Det er ut fra dette ikke holdepunkter for at lagmannsretten skal ha anvendt en nærmest objektiv norm, slik det anføres fra tiltalte. Retten peker på konkrete forhold som klart viser at tiltalte opptrådte i strid med aktsomhetsnormen, selv om det ikke er grunnlag for noen alvorlig bebreidelse.

- (20) Lagmannsrettens *domsgrunner* er fyllestgjørende.

- (21) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)